"ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ"

കേരള സർക്കാർ

നം.ഡി.സി.1/282/2020/തസ്വഭവ
തദ്ദേശസ്വയംഭരണ (ഡി.സി.) വകുപ്പ്
തിരുവനന്തപുരം,
തീയതി: 29/07/2020

<u>സർക്കുലർ</u>

വിഷയം:- തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് - തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ഹരിതകർമ്മ സേന അംഗങ്ങൾ ശേഖരിക്കുന്ന പാഴ്വസ്തുക്കൾ തരംതിരിച്ച് സൂക്ഷിക്കുന്നതിനും വിപണനം ചെയ്യുന്നതിനും ക്ലീൻ കേരള കമ്പനിയുടെ സേവനം ഫലപ്രദമായി ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ - സംബന്ധിച്ച്.

സൂചന:- (1) സ.ഉ.(സാധാ) നം.2420/2017/തസ്വഭവ തീയതി 15.07.2017

(2) ക്ലീൻകേരള കമ്പനി മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടറുടെ 16.07.2020-ലെ A30/CKCL/2020 നമ്പർ കത്ത്.

നവകേരളം കർമ്മ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായുള്ള 4 വികസന മിഷനുകളിൽ ഒന്നായ ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ ശുചിത്വ മാലിന്യ സംസ്കരണ ഉപമിഷന്റെ ഭാഗമായുള്ള ശുചിത്വ മാലിന്യ സംസ്കരണ ക്യാമ്പയിൻ നിർവ്വഹണ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ അംഗീകരിച്ചുകൊണ്ട് പരാമർശം (1) പ്രകാരം ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്. വികേന്ദ്രീകൃത മാലിന്യ സംസ്കരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ പാഴ്വസ്തുക്കളും മറ്റ് അജൈവ മാലിന്യങ്ങളും ശേഖരിച്ച് പുന:ചംക്രമണ ഏജൻസികൾക്ക് കൈമാറുന്നതിനും ഉചിതമായ സംസ്കരണ മാർഗ്ഗങ്ങൾ കണ്ടെത്തുന്നതിനും ക്ലീൻ കേരള കമ്പനിയെ ചുമതലപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. അജൈവ മാലിന്യങ്ങളുടെ ശേഖരണം, സംഭരണം, തരംതിരിക്കൽ, കയ്യൊഴിയൽ എന്നിവയ്ക്കായി ഹരിതകർമ്മസേന, മെറ്റീരിയൽ കളക്ഷൻ ഫെസിലിറ്റി, റിസോഴ്സ് റിക്കവറി ഫെസിലിറ്റി എന്നിവ തദ്ദേശസ്ഥാപന തലത്തിൽ രൂപീകരിക്കുന്നതിനും നിർദ്ദേശം നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ഹരിതകർമ്മ സേന അംഗങ്ങൾ ശേഖരിക്കുന്ന പാഴ്വസ്തുക്കൾ തരംതിരിച്ച് സൂക്ഷിക്കുന്നതിനും വിപണനം ചെയ്യുന്നതിനും ക്ലീൻ കേരള കമ്പനിയുടെ സേവനം ഫലപ്രദമായി ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതിനുമായി ഇതോടൊപ്പം അനുബന്ധമായി ചേർത്തിട്ടുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

ആർ .എസ് .കണ്ണൻ
സ്പെഷ്യൽ സെക്രട്ടറി

എക്സിക്യൂട്ടീവ് വൈസ് ചെയർപേഴ്സൻ, തിരുവനന്തപുരം.

നഗരകാര്യ ഡയറക്ടർ, തിരുവനന്തപുരം.

പഞ്ചായത്ത് ഡയറക്ടർ, തിരുവനന്തപുരം.

ഗ്രാമവികസന കമ്മീഷണർ, തിരുവനന്തപുരം.

എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, ശുചിത്വമിഷൻ, തിരുവനന്തപുരം.

മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ, ക്ലീൻ കേരള കമ്പനി, തിരുവനന്തപുരം.

എല്ലാ മുനിസിപ്പാലിറ്റി/മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ സെക്രട്ടറിമാർക്കും (നഗരകാര്യ ഡയറക്ടർ മുഖേന)

എല്ലാ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് സെക്രട്ടറിമാർക്കും (പഞ്ചായത്ത് ഡയറക്ടർ മുഖേന)

എല്ലാ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് സെക്രട്ടറിമാർക്കും (ഗ്രാമവികസന കമ്മീഷണർ മുഖേന)

എല്ലാ ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് സെക്രട്ടറിമാർക്കും

വിവരപൊതുജനസമ്പർക്ക (വെബ് & ന്യൂ മീഡിയ) വകുപ്പ്.

എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, ഇൻഫർമേഷൻ കേരള മിഷൻ, തിരുവനന്തപുരം.

ഓഫീസ് കോപ്പി / കരുതൽ ഫയൽ.

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം,

Signature Not Verified
Digitally signed by SREEKANTH G
Date: 2020.07.29 14:08:42 IST
Reason: Approved

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ.

പകർപ്പ് :

ബഹു.തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പി.എസ്.

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറിയുടെ പി.എ.

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറി (അർബൻ)യുടെ പി.എ.

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് സ്പെഷ്യൽ സെക്രട്ടറിയുടെ സി.എ.

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് ജോയിന്റ് സെക്രട്ടറിയുടെ സി.എ.

<u>അനുബന്ധം</u>

<u>ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത് / നഗരസഭകളുടെ ചുമതലകളും, ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളും</u>

1. എം.സി.എഫ്.കളുടെ നിർമ്മാണവും വൃത്തിയായുള്ള പരിപാലനവും സംബന്ധിച്ച ചുമതല തദ്ദേശസ്വയംഭരണസ്ഥാപനത്തിൽ നിക്ഷിപ്തമാണ്.
2. എം.സി.എഫ്.-ലേയ്ക്ക് ശേഖരിക്കുന്ന അജൈവമാലിന്യങ്ങൾ വൃത്തിയുള്ളവ ആയിരിക്കുമെന്ന് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്. ജൈവമാലിന്യങ്ങൾ കൂടിക്കലരാതെ അജൈവമാലിന്യങ്ങൾ മാത്രം ശേഖരിച്ച് എംസിഎഫ്-ൽ എത്തിക്കുവാനുള്ള ക്രമീകരണം ഉണ്ടാക്കേണ്ടതാണ്.
3. ഓരോ വാർഡിൽ നിന്നും അജൈവമാലിന്യം ശേഖരിക്കുന്നവർക്ക് പരിശീലനം നൽകേണ്ടതാണ്.
4. വീടുകളിൽനിന്ന് അജൈവമാലിന്യം ഹരിതകർമ സേന വഴി സമാഹരിക്കുന്ന തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടത് :
   വീടുകളിൽ നിന്നും, സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും അജൈവമാലിന്യം ഹരിതകർമസേനകൾ വെവ്വേറെ തരംതിരിച്ച് ശേഖരിച്ച് എംസിഎഫ്-ൽ എത്തിക്കുന്നതിനും എംസിഎഫ്-ൽ ഇവ തരംതിരിച്ച് സൂക്ഷിക്കുന്നതിനുമുള്ള ക്രമീകരണം ഏർപ്പെടുത്തേണ്ടത് ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്/നഗരസഭയുടെ ഉത്തരവാദിത്തമാണ്.
5. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ മെറ്റീരിയൽ കളക്ഷൻ ഫെസിലിറ്റികളിൽ ആവശ്യമായ സ്ഥലസൗകര്യം, അടിസ്ഥാനസൗകര്യം എന്നിവ ലഭ്യമാക്കേണ്ട ചുമതല തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കാണ്.
6. പുന:ചക്രമണയോഗ്യമല്ലാത്ത മാലിന്യങ്ങൾ സംസ്കരിക്കുന്നതിനുള്ള തുക നിലവിലെ സർക്കാർ ഉത്തരവുകൾ അനുസരിച്ച് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ക്ലീൻ കേരള കമ്പനിക്ക് നൽകേണ്ടതാണ്.
7. ഇ-വേസ്റ്റിൽ ഉൾപ്പെടുന്ന വിപൽകരമായ മാലിന്യങ്ങൾ, പുന:ചംക്രമണ സാധ്യതയില്ലാത്ത അജൈവമാലിന്യങ്ങൾ എന്നിവ ശാസ്ത്രീയമായി സംസ്കരിക്കുന്നതിനുള്ള ചെലവ് സർക്കാർ കാലാകാലങ്ങളിൽ നിശ്ചയിക്കുന്ന നിരക്കിൽ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം വഹിക്കേണ്ടതും തുക ക്ലീൻ കേരള കമ്പനിക്ക് കൈമാറേണ്ടതുമാണ്.
8. എം.സി.എഫ്.-കളുടെ ബന്ധപ്പെട്ട പ്രവർത്തന അനുമതികൾ (മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡിന്റെ ഉൾപ്പെടെ) ലഭ്യമാക്കേണ്ട ചുമതല അതാത് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കാണ്.
9. തദ്ദേശസ്വയംഭരണസ്ഥാപനങ്ങളിലെ മെറ്റീരിയൽ കളക്ഷൻ ഫെസിലിറ്റികളിൽ ഒരു ബെയിലിംഗ് മെഷീൻ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.
10. ക്ലീൻ കേരള കമ്പനി മുഖേന 2018-19ന് മുൻപ് വാങ്ങിയിട്ടുള്ള ആർ.ആർ.എഫുകളിലെ

യന്ത്രസാമഗ്രികൾക്ക് ഇതിനകം വാറണ്ടി കാലം കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളതിനാൽ കമ്പനിയുടെ വാർഷിക പരിപാലന കരാറിൽ ഏർപ്പെടേണ്ടതാണ്.

11. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കുന്ന റോഡ് നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികളിൽ നിലവിലെ സർക്കാർ ഉത്തരവുകളും, സർക്കുലറുകളും അനുസരിച്ച് ഷ്രെഡ്ഡഡ് പ്ലാസ്റ്റിക് അനുവദനീയമായ രീതിയിലും അളവിലും ഉപയോഗിക്കേണ്ടതാണ്.

<u>ക്ലീൻ കേരള കമ്പനിയുടെ ചുമതലകളും, ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളും</u>

1. സംസ്ഥാനത്തെ തദ്ദേശസ്വയംഭരണസ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും ക്ലീൻ കേരള കമ്പനിക്ക് നേരിട്ട് സർക്കാർ ഉത്തരവിന് വിധേയമായി മാലിന്യ ശേഖരണ, സംഭരണ, സംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.
2. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ഹരിതകർമസേനകൾ ശേഖരിച്ച മെറ്റീരിയൽ കളക്ഷൻ ഫെസിലിറ്റികളിൽ തരംതിരിച്ചുവയ്ക്കുന്ന പുന:ചക്രമണയോഗ്യമായ പാഴ്വസ്തുക്കൾ വിപണി നിരക്കിൽ പ്രതിഫലം നൽകി ശേഖരിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ ക്ലീൻ കേരള കമ്പനി സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്. പാഴ്വസ്തുക്കൾക്ക് നൽകാൻ കഴിയുന്ന വില ക്ലീൻകേരള കമ്പനി തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളെ കാലേകൂട്ടി അറിയിക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിലൂടെ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് മാലിന്യം കൈയ്യൊഴിയുന്നതിന് ചെലവഴിക്കുന്ന തുക ലാഭിക്കാൻ കഴിയും.
3. തരംതിരിച്ച പുന:ചംക്രമണ യോഗ്യമായ പാഴ്വസ്തുക്കളുടെയും, പുന:ചംക്രമണ യോഗ്യമല്ലാത്ത പാഴ്വസ്തുക്കളുടെയും പട്ടിക തയ്യാറാക്കി തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും, ഹരിതകർമസേന സംരംഭക ഗ്രൂപ്പിനും നൽകേണ്ടതാണ്. പുന:ചംക്രമണ യോഗ്യമായ പാഴ്വസ്തുക്കൾക്ക് നൽകാൻ കഴിയുന്ന വില തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം നിർദ്ദേശിക്കുന്ന ബാങ്ക് അക്കൗണ്ടിലേക്ക് നൽകേണ്ടതാണ്. പുന:ചംക്രമണ യോഗ്യമല്ലാത്തതും തരംതിരിക്കാത്തതുമായ പാഴ്വസ്തുക്കൾ സംസ്കരിക്കുന്നതിനുള്ള തുക നിലവിലെ സർക്കാർ ഉത്തരവുകൾ അനുസരിച്ച് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ക്ലീൻ കേരള കമ്പനിക്ക് നൽകേണ്ടതാണ്.
4. നിലവിൽ ലഭ്യമായിട്ടുള്ള മാലിന്യ സംസ്കരണ പുന:ചംക്രമണ സംവിധാനം ഉപയോഗിച്ച് ക്ലീൻ കേരള കമ്പനി അജൈവമാലിന്യ സംസ്കരണം നടത്തേണ്ടതാണ്.
5. പഞ്ചായത്ത്/നഗരസഭയുടെ എം.സി.എഫ്.-ൽ നിന്നും ശേഖരിക്കുന്ന അജൈവമാലിന്യങ്ങൾ സംസ്കരിക്കുന്നതിനോ പുന:ചംക്രമണം നടത്തുന്നതിനോ ഉള്ള സംവിധാനങ്ങൾ ക്ലീൻ കേരള കമ്പനി ഒരുക്കേണ്ടതാണ്.
6. പുന:ചക്രമണയോഗ്യമല്ലാത്ത മാലിന്യങ്ങൾ സംസ്കരിക്കുന്നതിനുള്ള ശാസ്ത്രീയ സംവിധാനങ്ങൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തേണ്ട ചുമതല ക്ലീൻ കേരള കമ്പനിക്കായിരിക്കും.
7. മാലിന്യം തരംതിരിക്കുന്നതിനുള്ള പരിശീലനം ക്ലീൻ കേരള കമ്പനി ഹരിതകർമസേനകൾക്ക് നൽകേണ്ടതാണ്. ഇതിനായി ഹരിതകേരളം മിഷൻ, ശുചിത്വ മിഷൻ എന്നിവയുടെ സാങ്കേതിക, സാമ്പത്തിക സഹകരണം ഉണ്ടാകേണ്ടതാണ്.
8. മെറ്റീരിയൽ കളക്ഷൻ ഫെസിലിറ്റികളിൽ മാലിന്യം ശേഖരിക്കുനതിനുള്ള മാലിന്യ ശേഖരണ കലണ്ടർ തയ്യാറാക്കി ക്ലീൻ കേരള കമ്പനി നൽകേണ്ടതാണ്. വീട്ടുകൾ,

സ്ഥാപങ്ങൾ എന്നിവടങ്ങളിൽ നിന്നുമുള്ള ശേഖരണരീതി, സംഭരണം, കൈയ്യൊഴിയൽ എന്നിവ സംബന്ധിച്ചുള്ള വിവരങ്ങളും ഉൾപ്പെടെ കലണ്ടർ തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്. കലണ്ടർ, തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനവുമായി ക്ലീൻകേരള കമ്പനി വയ്ക്കുന്ന കരാറിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

ഹരിതകർമ്മസേന പാഴ്വസ്തു ശേഖരണം നടത്തുന്നതിനുള്ള കലണ്ടർ

ഹരിതകർമ്മസേന വീടുകളിൽ നിന്നും പാഴ്വസ്തുക്കൾ ശേഖരിക്കുന്നതിന് കൃത്യമായ ക്രമീകരണം നടത്തുന്നതിന് താഴെപ്പറയുന്ന കലണ്ടർ ഉപയോഗപ്പെടുത്തണം.

- എല്ലാ മാസവും ശേഖരിക്കുന്ന പാഴ്വസ്തുക്കൾവീടുകളിൽ നിത്യജീവിതത്തിന്റെ ഭാഗമായി ഉല്പ്പാദിപ്പിക്കുന്ന എല്ലാ അജൈവമാലിന്യങ്ങളും എല്ലാ മാസവും ശേഖരിക്കേണ്ടതാണ്. ഉദാഹരണം: ന്യൂസ് പേപ്പർ, പാൽകവർ, കടകളിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന പാക്കേജിംഗ് കവറുകൾ, ടൂത്ത് ബ്രഷ്, ടൂത്ത് പേസ്റ്റിൻറെ ഒഴിഞ്ഞ കവറുകൾ (പുറം കവർ ഉൾപ്പെടെ) ഒഴിഞ്ഞ എണ്ണ കവർ, പലവ്യഞ്ജന സാധനങ്ങൾ ലഭ്യമാകുന്ന കാലി കവറുകൾ (അരി, പഞ്ചസാര, ഉപ്പ്, മുളക് മുതലായവ) എന്നിവ. എല്ലാവിധ പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യങ്ങളും വൃത്തിയാക്കിയതും ഈർപ്പമില്ലാത്തതുമായിരിക്കണം.
- പഴയ ചെരുപ്പ്, ബാഗ്
  ജനുവരി, ഏപ്രിൽ, ജൂലൈ, ഒക്ടോബർ മാസങ്ങളിൽ ശേഖരിക്കും.
- കണ്ണാടി, കുപ്പി, ചില്ലു മാലിന്യങ്ങൾ
  ഫെബ്രുവരി, മെയ്, ഓഗസ്റ്റ്, നവംബർ മാസങ്ങളിൽ ശേഖരിക്കും.
- ഇ-മാലിന്യം (ട്യൂബ് ലൈറ്റ്, സിഎഫ്എൽ, ബാറ്ററി ഉൾപ്പെടെ)

  മാർച്ച്, ജൂൺ, ഡിസംബർ മാസങ്ങളിൽ ശേഖരിക്കും.

- മരുന്ന് സ്ട്രിപ്പുകൾ
  ജനുവരി, മാർച്ച്, ജൂൺ, സെപ്റ്റംബർ, ഡിസംബർ മാസങ്ങളിൽ ശേഖരിക്കും.
- ചിരട്ട, തൊണ്ട് (നഗര പ്രദേശങ്ങളിൽ)
  ജനുവരി, ജൂലൈ മാസങ്ങളിൽ ശേഖരിക്കും.
- തുണി മാലിന്യം
  ഏപ്രിൽ, സെപ്റ്റംബർ മാസങ്ങളിൽ ശേഖരിക്കും.

  - കലണ്ടർ പ്രകാരം അജൈവമാലിന്യം ശേഖരിക്കുമ്പോൾ നഗരസഭകളിൽ എല്ലാ വാർഡുകളിലും ഗ്രാമ പ്രദേശങ്ങളിൽ ഒരു ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിൻറെ പരിധിയിൽ വരുന്ന എല്ലാ പഞ്ചായത്തു പ്രദേശങ്ങളിലും ഒരുപോലെ നടപ്പാക്കണം. ഇപ്രകാരം ശേഖരിക്കുന്ന വസ്തുക്കൾ ക്ലീൻ കേരള കമ്പനി കാലതാമസം കൂടാതെ എം.സി.എഫ്/ആർ.ആർ.എഫിൽ നിന്നും നീക്കം ചെയ്യണം. പുന:ചംക്രമണ യോഗ്യമല്ലാത്തവയ്ക്ക് നിശ്ചിത നിരക്കിൽ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം തുക അനുവദിച്ച് നൽകണം.

9.മെറ്റീരിയൽ കളക്ഷൻ ഫെസിലിറ്റികളിൽ തരംതിരിക്കുന്ന മാലിന്യങ്ങൾ കൃത്യമായ

ഇടവേളകളിൽ നീക്കം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സംവിധാനങ്ങൾ ക്ലീൻ കേരള കമ്പനി ഒരുക്കേണ്ടതാണ്.

10.ക്ലീൻ കേരള കമ്പനി മുഖേന പ്രവർത്തിപ്പിക്കുന്ന ആർ.ആർ.എഫ്. യൂണിറ്റുകളുടെ പ്രവർത്തന പരിപാലനത്തിനായി ഹരിതകർമസേന സംരംഭക ഗ്രൂപ്പിനേയോ, കൺസോർഷ്യത്തിന്റെയോ, ആവശ്യമെങ്കിൽ മറ്റ് സ്വകാര്യ ഏജൻസികളെയോ കരാർ വ്യവസ്ഥകൾക്ക് അനുസൃതമായി ചുമതലപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

11.തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ മെറ്റീരിയൽ കളക്ഷൻ ഫെസിലിറ്റികളിലേക്ക് ശേഖരിക്കാൻ പാടില്ലാതെ പാഴ്വസ്തുക്കളുടെ പട്ടിക തയാറാക്കി ക്ലീൻ കേരള കമ്പനി തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് നൽകേണ്ടതും, ഹരിതകർമസേന പ്രസ്തുത മാലിന്യങ്ങൾ ശേഖരിക്കുന്നില്ല എന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതുമാണ്.

<u>പൊതുനിർദ്ദേശങ്ങൾ</u>

1. ഹരിത കർമ്മ സേനയെ ആദായകരമായ സംരംഭമാക്കി മാറ്റുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ, അധിക വരുമാന സാധ്യതകൾ കണ്ടെത്താനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കൽ, ആവശ്യമായ സ്കിൽ വികസിപ്പിക്കൽ തുടങ്ങി നിരന്തര പിൻതുണയും ഹാൻഡ് ഹോൾഡിംഗ് നടത്തുന്നതിനുമുള്ള ചുമതലയും കുടുംബശ്രീ ബ്ലോക്ക് കോ-ഓർഡിനേറ്റർക്കും നഗര പ്രദേശങ്ങളിൽ സിറ്റി മിഷൻ കോ-ഓർഡിനേറ്റർക്കും ആയിരിക്കും.
2. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ മാലിന്യ ശേഖരണം ജില്ലതലത്തിൽ വിലയിരുത്തുന്നതിന് റീജിയണൽ ജോയിൻറ് ഡയറക്ടർ നഗരകാര്യ വകുപ്പ്, ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ പഞ്ചായത്ത് വകുപ്പ്, അസിസ്റ്റന്റ് ഡെവലപ്മെൻറ് കമ്മീഷണർ (ജനറൽ), ശുചിത്വ മിഷൻ ജില്ല കോ-ഓർഡിനേറ്റർ, ഹരിതകേരളം മിഷൻ ജില്ല കോ-ഓർഡിനേറ്റർ, കുടുംബശ്രീ മിഷൻ ജില്ല കോ-ഓർഡിനേറ്റർ, എൻ.യു.എൽ.എം. സിറ്റി മിഷൻ മാനേജർ, ക്ലീൻ കേരള കമ്പനിയിലെ ജില്ലയുടെ ചുമതലയുള്ള അസി. മാനേജർ, കുടുംബശ്രീ മിഷൻ ബ്ലോക്ക് കോ-ഓർഡിനേറ്റർ എന്നിവർ ഉൾപ്പെടുന്ന സമിതി രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ്. ജില്ലാ ഏകോപന സമിതിയുടെ കൺവീനർ ഹരിത കേരളം മിഷൻ കോ-ഓഡിനേറ്ററായിരിക്കും.
3. ക്യാമ്പയിനുകൾ പ്രകാരമുള്ള മാലിന്യ ശേഖരണം, സംസ്കരണം എന്നിവ സർക്കാർ ഉത്തരവുകൾക്കും സർക്കുലറുകൾക്കും നിർദ്ദേശങ്ങൾക്കും അനുസൃതമായി മാത്രമേ നടത്തുവാൻ പാടുള്ളൂ. ഇപ്രകാരം നടത്തുന്ന മാലിന്യ ശേഖരണ പ്രവൃത്തികൾക്ക് സർക്കാർ നിശ്ചയിക്കുന്ന തുക തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ക്ലീൻ കേരള കമ്പനിക്ക് നൽകേണ്ടതാണ്.
4. ആർ.ആർ.എഫ്.-കൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ സ്ഥിരമായതോ, താത്കാലികമായതോ ആയ കെട്ടിട സൗകര്യം ഇതിലേക്കാവശ്യമായ വൈദ്യുതി, വെള്ളം, മറ്റ് അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ ജില്ല / ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾ, നഗരസഭകൾ ലഭ്യമാക്കേണ്ടതാണ്.
5. ഹരിതകർമ്മസേനയുടെ പ്രവർത്തനം ഉറപ്പാക്കൽ, എം.സി.എഫ്/ആർ.ആർ.എഫ് എന്നിവ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ നേതൃത്വപരമായ പങ്ക് വഹിക്കൽ എന്നിവ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കേണ്ടതാണ്.

6. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ഹരിതകർമ്മസേനയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ മേൽനോട്ടം കുടുംബശ്രീ ബ്ലോക്ക് കോ-ർഡിനേറ്റർമാർക്കായിരിക്കും (എം.സി.എഫ്.കളിൽ ശേഖരിക്കുന്ന പാഴ്വസ്തുക്കളുടെ തരംതിരിക്കൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ളവയുടെയുള്ളവ). ഇതിനായുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ കുടുംബശ്രീ മിഷൻ നൽകേണ്ടതാണ്.

<u>എം.സി.എഫ്.ലേയ്ക്ക് ഹരിതകർമ്മ സേന വഴി ശേഖരിക്കാവുന്ന അജൈവമാലിന്യങ്ങളുടെ പട്ടികയും, വിവരണവും.</u>

1. 50 മൈക്രോണിൽ കുറഞ്ഞ പ്ലാസ്റ്റിക് ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ (ക്യാരിബാഗുകൾ, നിലവാരം കുറഞ്ഞ പ്ലാസ്റ്റിക്കുകൾ, ടോയ്സ്, നിലവാരം കുറഞ്ഞ സ്ലിപ്പുകൾ, പാക്കിംഗ് മെറ്റീരിയൽസ് മുതലായവ).
2. പുനഃചംക്രമണ സാധ്യതയുള്ള 50 മൈക്രോണിന് മുകളിലുള്ള പ്ലാസ്റ്റിക്കുകൾ (പാൽകവർ, പെറ്റ് ബോട്ടിലുകൾ, ഗാർഹികാവശ്യത്തിനുപയോഗിക്കുന്ന അണുനാശിനികൾ വരുന്ന ബോട്ടിലുകൾ, വിവിധയിനം സ്പ്രേകൾ, അലുമിനീയം കാനുകൾ, കട്ടികൂടിയ കവറുകൾ, പൊട്ടിയ ബക്കറ്റുകൾ, പ്ലാസ്റ്റിക് പാത്രങ്ങൾ, പ്ലാസ്റ്റിക് ഫർണിച്ചറുകൾ, ടോയ്സ് മുതലായവ).
3. തുകൽ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ (ചെരുപ്പുകൾ, ബാഗുകൾ, റബ്ബർ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ, ടയറുകൾ, കുപ്പിചില്ലുകൾ, പൊട്ടിയ പാത്രങ്ങൾ (സ്റ്റീൽ, അലുമിനിയം, ഇരുമ്പ് ഉൾപ്പെടെ)കാർഡ് ബോർഡുകൾ, കാർട്ടണുകൾ, ന്യൂസ് പേപ്പർ ഉൾപ്പെടെ പേപ്പർ കൊണ്ടുള്ള ഉൽപന്നങ്ങൾ.
4. മരുന്ന് സ്ലിപ്പുകൾ, ടൂത്ത്പേസ്റ്റ് ട്യൂബുകൾ, സൗന്ദര്യ വർദ്ധക സാമഗ്രികൾ അടക്കമുള്ള പലവിധ നിത്യോപയോഗ വസ്തുക്കളുടെ ട്യൂബുകളും, കവറുകളും.
5. ഇലക്ട്രോണിക് മാലിന്യങ്ങൾ.
6. ടയർ, റബ്ബർ ഉൽപന്നങ്ങൾ.
7. ടെട്രാപാക്ക് കവറുകൾ
8. തെർമോക്കോൾ
9. വിവിധതരം ലോഹങ്ങൾ
10. മദ്യ/ബീർകുപ്പികൾ ബിയർ കാനുകൾ

<u>പുനഃചംക്രമണ സാധ്യതയുള്ള ഇലക്ട്രോണിക് മാലിന്യങ്ങൾ</u>

1. CPU with all accessories	2. Water Heater,
3. LCD/LED and CRT Monitors,	4. Electronic stove /Induction Cooker

5. Laptops,	6. AC
7. Servers	8. Chargers,
9. Hard disks,	10. Air Cooler,
11. RAM,	12. Radio/tape recorder,
13. PCB boards,	14. Ceiling Fan
15. CD Drive,	16. Pedestal/Table Fans,
17. UPS,	18. CD / DVD player,
19. Cables,	20. Lead Acid batteries ,
21. Keyboard,	22. VCR,
23. Mouse,	24. Telephone,
25. Fax machine,	26. Mobile Phone,
27. Printer,	28. Connector ,
29. Projector,	30. Thumb drives,
31. Photo Copy Machine,	32. Power control units,
33. Scanner and all type of IT accessories	34. Handsets,
35. Home appliances	36. Motors
37. Refrigerator,	38. Calculators etc
39. Washing machine,	40. Chokes
41. Television,	42. Broken IT material and electronic peripherals
43. Iron Box,	44. Sound systems

ഇ-വേസ്റ്റിൽഉൾപ്പെടുന്ന വിപൽകരമായ മാലിന്യങ്ങൾ

1. CFLs,	2. DVDs
3. Tube lights	4. Magnetic Tapes
5. Floppies	6. Light fittings
7. Used Toner Cartridges	8. Reels
9. Toys	10. Picture tubes
11. CDs	12. Broken television
13. Emergency Lamp	14. Cannibalized broken IT material and electric parts

<u>എം.സി.എഫ്.ലേയ്ക്ക് എത്തിക്കാൻ പാടില്ലാത്തത്</u>

ജൈവമാലിന്യങ്ങൾ, ഭക്ഷണാവശിഷ്ടങ്ങൾ, അറവുശാലാ മാലിന്യങ്ങൾ, പൗൾട്രിഫാം മാലിന്യങ്ങൾ, മാർക്കറ്റ് വേസ്റ്റ്, രാസപദാർത്ഥങ്ങളോ, രാസപദാർത്ഥങ്ങൾ അടങ്ങിയ ബോട്ടിലുകളോ, ട്യൂബുകൾ, സ്ഫോടക വസ്തുക്കൾ, മണ്ണെണ്ണ, പെട്രോൾ, ഡീസൽ മുതലായവ അടങ്ങിയിട്ടുള്ള ബോട്ടിലുകൾ, സാനിട്ടറി നാപ്കിൻസ്, ഡയപ്പേഴ്സ്, ഗാർഹിക മെഡിക്കൽ വേസ്റ്റ് മുതലായവയും ജൈവസ്വഭാവമുള്ള മറ്റെല്ലാ മാലിന്യങ്ങളും. ഏതെങ്കിലും കാരണവശാൽ ഇത്തരം മാലിന്യം എത്തിച്ചേരുകയാണെങ്കിൽ അവ ക്ലീൻകേരള കമ്പനി സ്വീകരിക്കുകയില്ല.

<u>എം.സി.എഫ്.ലേയ്ക്ക് അജൈവമാലിന്യങ്ങൾ ശേഖരിക്കേണ്ട വിധം</u>

1. എം.സി.എഫ്.-ലേക്ക് ശേഖരിക്കുന്ന അജൈവമാലിന്യങ്ങൾ വൃത്തിയുള്ളതായിരിക്കണം.
2. ജൈവമാലിന്യങ്ങൾ കലർന്നിട്ടുള്ള അജൈവമാലിന്യങ്ങൾ എം.സി.എഫ്.-ലേക്ക് എത്തിക്കുവാൻ പാടുള്ളതല്ല.
3. ശേഖരിക്കുന്ന അജൈവമാലിന്യങ്ങളിൽ പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യങ്ങൾ, പേപ്പറുകൾ, ഇലക്ട്രോണിക് മാലിന്യങ്ങൾ, ഗ്ളാസുകൾ എന്നിവ പ്രത്യേകമായും മറ്റ് അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ ഒരുമിച്ചും ശേഖരിക്കാവുന്നതാണ്.
4. വീടുകളിൽ നിന്നും ശേഖരിക്കുന്ന വേളയിൽ തന്നെ തരംതിരിച്ച് ശേഖരിക്കുന്നതാണ് അഭികാമ്യം.
5. എംസിഎഫ്.-ൽ മേൽ പ്രസ്ഥാവിച്ച രീതിയിൽ എത്തിക്കുന്ന പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യങ്ങളിൽ നിലവാരം കുറഞ്ഞതും, ഷ്രെഡ്ഡിംഗിന് ഉപയോഗിക്കുന്നതുമായ പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യങ്ങൾ പ്രത്യേകമായും ബാക്കിയുള്ള പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യങ്ങൾ തരംതിരിച്ചും സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്.
6. ജൈവമാലിന്യങ്ങൾ കലർന്നിട്ടുള്ള അജൈവമാലിന്യങ്ങൾ യാതൊരുകാരണവശാലും ആർ.ആർ.എഫ്-ലേയ്ക്ക് എത്തിക്കാൻ പാടില്ല.
7. എം.സി.എഫ്.ലേയ്ക്ക് എത്തിക്കുവാൻ പാടില്ലാത്തതായി പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ള മാലിന്യങ്ങൾ യാതൊരു കാരണവശാലും എം.സി.എഫ്.-ൽ ശേഖരിച്ച് സൂക്ഷിക്കുവാൻ പാടുള്ളതല്ല.